

DÜŞEY DOĞANIN İŞGALI

2017 YTONG MİMARİ FİKİR YARIŞMASI

Özünde insan şehrin veya kırsalın atadığı kimlikten, yapılaşmadan bağımsızdır. Farkı yaratan düşüncelerdir, algılayış biçimidir. Kırsalın ve kentin yaşam kültüründeki, büyük farklılıklar birbirini anlamakta zorlanan İKİ FARKLI İNSAN TÜRÜ nü ortaya çıkarmıştır. Günümüzde toplum kırsaldaki insanın iyi özelliklerinden bahsederken şehirdeki insanın sorunlarından yakınıyor. Aslında bu türlerin birine iyi diğerine kötü demek yanlıştır. Bu iki türü temelinde birbirinden farklılaştıran birlikte yaşadıkları insan sayısıdır. Bu insan sayısına bağlı olarak yaşam alanları düzenlenir.

Şehirli insanın alışkanlıklarını kırsal kesime taşıması bir paradoksu, kırsal kesimdeki insanı şehirleştirmeye çalışmak da başka bir paradoksu meydana getiriyor. Birbirinden ayrışan bu iki farklı insan türü bizi kırma bir mimariye zorluyor. Oysa sorununun mimari bir karşılığından öte insani boyutu önem arz eder. Günümüzde kırsal kesimin geleneksel verileri olan üretkenlik ve bir arada yaşayabilme becerisine sahip yeni bir yaşam koduna ve insan türüne ihtiyaç vardır. Mimarlık ile doğa arasındaki sınırın eridiği ve bu iki olgunun iç içe çözümlendiği, bugünkü şehir hayatından uzak bir yerleşme pratiğiyle öngörülen düzen mümkündür.

Nüfusun önlenemez artışı ile Yatayda büyümenin imkansızlaştığı bir dünyaya metropol kuleleri hakim olmuştur.

Doğa yaratıcı ve oluşturu bir güce sahiptir. Bu her şeyi kuşatan bu gerçekliğin insanoğlu tarafından günümüzde kabul görmemesi ve bu oluşumun geri dönüşü olmayan kayıplara yol açması, bizi gelecekte doğanın şehre karşı bir başkaldırısına sürüklemektedir. Doğa, değişen dünya düzenine ayak uydurarak insanın özündeki doğa arayışını karşılayacak şekilde bu beton yığınlarını düşey olarak işgal edecektir.

Doğa ile insanın kurduğu ilişkinin arka planında görülen dinamikler ekoloji bilinci ile değişime uğramıştır. Dünyayı sonsuz bir doğal rezerv olarak kabul eden tüketme “ideası” egemenliğini yitirmiştir. Bu yüzden gelişen teknolojik hareketler ile insan kendini doğada ve ekolojik sistemde olanlardan sorumlu tutmaya başlamıştır. Doğanın, şehri işgal fikrinin ilk tohumları şehirde ortak yaşam alanlarının yetersiz, kalıplaşmış şehir senaryolarının hakim olduğu pilot bölgeler belirlenerek atılır.

Kendini sürekli olarak yeniden yaratan doğa olgusu kaotik şehir dokusunu parçalayarak filizlerini verir. Bu organizma düşey ekseninde gelişerek insanın özünde ihtiyaç duyduğu kamusal birlikteliği ve doğayı(doğalı) vaat eder.

Geçmişte evlerin yazlık, kışlık tarafları vardı. Bu anlamda geçmişteki kuvvetli insani bağların yeniden ortaya çıkmasını sağlayacak komşuluk bağları doğuran, etkileşime açık, birlik ve beraberliğe teşvik eden mekanlar tasarlamak gayesi ile bir kurgu oluşturulmuştur.

İklim koşullarına bağlı olarak mekan çözümleri geliştirmeye başlar. Aynı zamanda kullanıcıların ihtiyaçları doğrultusunda da bulunduğu bölgeyi şekillendirir. Böylece iklim ve insanın karşılıklı etkileşimi ile yerleşimler meydana gelmektedir.

İnsan ancak doğayla birlikte yaşayabilme yetisi kazandıkça nitelikli yerleşimler geliştirmeye başlamıştır. Yerleşik toplumlar buldukları yerin iklimi ile bağ kurarlar. Bu anlamda insan, adeta yaşadığı iklimin karakterine bürünür.

Şehrin içinde şehirli kafasından uzak olan ve nitelikli bir değer olarak ele alınan Organizma, metropol kulelerini işgal ederken doğanın dinamizmini referans almaktadır. Yılın farklı zamanlarında mevsim etkilerine göre organizmanın hareketleri de değişmektedir. Bu durum işgal biçimlerinde görülen bu farklılık sayesinde mevsimsel harekete göre yaşantının değişmesine olanak sağlar.

Adeta doğanın şehir içindeki varlığını yansıtan organizma, beton blokları işgal ederken yarı açık ve açık alanların oluşmasını sağlar ve bunu mimari karşılıklar bularak yapar. Düşey yaşantının hakim olduğu düzende çevresindeki binalarda düşey avlular oluşturur. Binaların ara katlarında açık hava sineması ve sergiler oluşturur. Yaşayan organizmaların blokların uzattığı kollar çatısında ve zemininde yeşil meydanlar olarak karşılık bulur ve meydanlar ekolojik pazara dönüşebilir. Bazı bloklarda ise bireysel tarımın yapılabilmesi için tetris bahçeleri oluşturur.

Omurgasında şehir ölçeğinde tarımın yapıldığı bu sistem betonlaşmış blokları farklı kotlardan istila ederek kamusal yeşil alanları oluşturur. Tasarlanan kamusal alanlar etkinliklerin düzenlendiği, yeşil meydanların olduğu, birey-doğa ve birey-toplum ilişkisinin güçlendiği üretim odaklı yeni bir yaşam biçimi oluşturur. Yeni yaşam koduna sahip bireylerin ütopyasında doğanın gücünü hissettiren organizmalar bir ağ sistemi oluşturarak toplumun bu birlikteliğe katılmasına olanak sağlar.